

Sieci widma

Niewidoczny problem
Bałtyku

Piotr Prędko

12.12.2011 Warsaw

SIECI WIDMA

Zalegające w morzu,
porzucone,
nieoznakowane
narzędzia połowowe
lub ich fragmenty.

- w przeszłości niedokładna nawigacja spowodowana brakiem dokładnych systemów nawigacyjnych;
- w przeszłości najeżdżanie na zaczepy spowodowane brakiem dokładnych systemów nawigacyjnych;
- straty sprzętu spowodowane warunkami meteorologicznymi;
- zniszczenie sprzętu stawnego poprzez przetrażowanie przez inne kutry;
- niszczenie oznakowania sieci rybackich przez inne statki transportowe;
- zaśmiecanie dna morza nowymi zaczepami poprzez wyrzucanie obiektów za burtę ze statków handlowych np. karoserie samochodowe, kontenery;
- brak ogólnodostępnych możliwości składowania i utylizacji oraz wysokie koszty utylizacji.

SIECI WIDMA

Sieci widma wykazują
od 20% do 6%
naturalnej, roboczej
łowności.

Długi czas rozkładu

Najważniejsze chemicznie grupy włókien, określanych jako „włókna syntetyczne”, stosowane obecnie do budowy narzędzi połowowych:

1. Włókna poliamidowe z różnymi nazwami handlowymi np. stylon, nylon, kapron, perlon, dederon itp.
2. Włókna poliestrowe: terylen, dacron, teteron, torlen.
3. Włókna polipropylenowe pylen, ulstron, proplon.
4. Włókna polietylenowe kuralon, winylon, polietylen.

Wspólną cechą tych włókien, bardzo ważną pod względem eksploatacji w rybołówstwie, jest ich odporność na procesy rozkładu biologicznego (bakteryjnego) i zachowywanie swej przydatności (łowności) w środowisku wodnym przez bardzo długi czas.

© WWF/W. Wójtowicz

© WWF/W. Wójtowicz

**Te dodatkowe 6%
może zaburzyć
stabilność stad –
głównie ryb dennych.**

SIECI WIDMA

A large pile of driftwood and seaweed on a sandy beach. The driftwood is light-colored and weathered, while the seaweed is a vibrant orange-red color. The pile is situated on a wide, sandy beach with gentle waves in the background.

Oraz wpływać
negatywnie na
równowagę
ekologiczną Bałtyku.

SIECI WIDMA

Kodeks Odpowiedzialnego Rybołówstwa FAO

Państwa powinny współdziałać na rzecz rozwoju i stosowania technologii, materiałów i metod operacyjnych, które zmniejszają utratę narzędzi połowowych i efekty niezamierzonego połowu przez zagubione lub porzucone narzędzia połowowe.

Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych

Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w uchwale przyjętej w marcu 2010 r. nalega na państwa i międzynarodowe organizacje zarządzające rybołówstwem aby przyspieszyły działania mające na celu ochronę środowiska morskiego, w tym zasobów ryb, przed zanieczyszczeniem i fizyczną degradacją.

W uchwale tej zwraca się uwagę na problem sieci widm i związane z nimi zagrożenia dla zasobów ryb i innych gatunków i ich siedlisk.

Międzynarodowe wytyczne w zakresie zarządzania przyłowem i ograniczania odrzutów, FAO 2010

Należy wprowadzić odpowiednie zapisy w polityce rybackiej ograniczające śmiertelność spowodowaną przez sieci widma, usprawniające system pozyskiwania danych o skutkach powodowanych przez te sieci oraz opracować technik i metody ograniczających ich ilość oraz negatywny wpływ na ożywione elementy ekosystemu.

ASCOBANS

Plan odtwarzania populacji morświna w Morzu Bałtyckim

Jednym z elementów efektywnego nakładu połowowego na Bałtyku jest porzucony sprzęt rybacki („sieci-widma”). Dlatego usuwanie „sieci-widm” będzie oznaczać redukcję nakładu połowowego (i potencjalnie obniżenie przyłówów morświna) bez naruszania wydajności połowowej. Zagadnienie to należy poważnie rozważyć z całą powagą.

Międzynarodowa Konwencja o Zapobieganiu Zanieczyszczaniu Morza przez Statki (MARPOL 73/78)

Nie powinno porzucać się sieci na morzu, chyba, że względy bezpieczeństwa załogi tego wymagają.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie wymiarów i okresów ochronnych organizmów morskich oraz szczegółowych warunków wykonywania rybołówstwa morskiego

Niedozwolone jest pozostawienie na łowisku po zakończeniu połowów w danym rejsie połowowym elementów narzędzi połowowych lub elementów oznakowania narzędzi połowowych.

Ustawa o rybołówstwie

Narzędzia połowowe wystawione w polskich obszarach morskich, które nie są oznakowane, uznaje się za porzucone z zamiarem wyzbycia się ich własności.

Polski Kodeks Odpowiedzialnego Rybołówstwa

7 grudzień 2011

Zobowiązujemy się do:

- *przywożenie do portu śmieci i odpadów, w tym również tych wyłowionych;*
- *szkolenia i informowania młodych rybaków o konieczności ograniczenia negatywnego wpływu rybołówstwa na środowisko.*
- *krzewienia kultury i zasad odpowiedzialnego rybołówstwa.*

KOMPONENT
EDUKACYJNY

„SZUKAREK”

ZESTAW BOBINOWY

POŁĄCZONY ZESTAW

OCZYSZCZANIE WRAKÓW

**Wyłowiono:
4,2 tony sieci z dna
1,8 tony z wraków
statków**

SIECI WIDMA

Raport końcowy

Raport na temat ekologicznych skutków przeprowadzonych akcji ze szczególnym zwróceniem uwagi na wpływ na komercyjnie poławiane w Bałtyku gatunki ryb.

Stanisław Kasperek

Broszury informacyjne dla turystów, użytkowników morza i uczniów

Sieci widma
- niewidoczny problem Bałtyku

Zalagające w morzu stare sieci lub ich fragmenty, zagubione przez rybaków często są skutkiem zdarzeń losowych, są wielkim zagrożeniem dla zwierząt żyjących w Bałtyku.

Współczesne narzędzia połowowe są wykonane z wielu różnych nie podlegających naturalnemu rozkładowi materiałów - pozostawione bez nadzoru nadal łowią narybek - nie tylko ryby, ptaki, salki morskie oraz inne zwierzęta.

Najczęściej sieci rybackie zostają utracone przypadkowo - podczas sztormów lub na skutek zacięć o wieki statków, ich porzucenie często czy inne zatopienie w Bałtyku przedmioty jak np. karłowate smocznobrody.

Dodatkowo jako jedna z przyczyn zalagania narzędzi połowowych w Bałtyku wymienia się brak ogólnodostępnych możliwości ich składowania i utylizacji oraz związane z tym wysokie koszty - sieci zawierają często szkodliwe dla środowiska związki i powinny być składowane na wyspiisku niebezpiecznych odpadów.

Bałtyk - morze szaryńskie

Bałtyk jest niewidocznym (ok. 200 tys. km²) lecz wyjątkowym morzem. Jego położenie i historia wpływają na jego specyficzny ekosystem i różnorodność gatunkową. W Bałtyku żyje ponad 30 tysięcy gatunków zwierząt. Wiele z nich jest zagrożonych, a niektóre z nich są już na skraju wymarcia. W Bałtyku żyje ponad 30 tysięcy gatunków zwierząt. Wiele z nich jest zagrożonych, a niektóre z nich są już na skraju wymarcia.

Niebezpieczne wraki

Wielki stary wrak może stanowić zagrożenie dla zwierząt żyjących w Bałtyku. Wraki statków mogą być miejscem gromadzenia się odpadów, które mogą być szkodliwe dla zwierząt. Wraki statków mogą być miejscem gromadzenia się odpadów, które mogą być szkodliwe dla zwierząt.

Zagrożenia

Całkowicie oddziałuje swoje piętno na Bałtyku, zarówno poprzez zanieczyszczenie morza, jak i na otaczającym je lądzie. Każde z tych zagrożeń może mieć wpływ na jego ekosystem.

Zaloczenia

Jeżeli zauważysz, dyktując w wodzie sieci, poinformuj o tym odpowiednie Urzędy Morskie ewentualnie samemu, lub przynieś je do najbliższego Urzędu Morskiego.

Opiekuńczy kontakt to wirtualny adres, do którego możesz zgłosić wszelkie informacje o zagrożeniach w Bałtyku. Opiekuńczy kontakt to wirtualny adres, do którego możesz zgłosić wszelkie informacje o zagrożeniach w Bałtyku.

Zagrożenia

Całkowicie oddziałuje swoje piętno na Bałtyku, zarówno poprzez zanieczyszczenie morza, jak i na otaczającym je lądzie. Każde z tych zagrożeń może mieć wpływ na jego ekosystem.

Możesz pomóc

Jeżeli zauważysz, dyktując w wodzie sieci, poinformuj o tym odpowiednie Urzędy Morskie ewentualnie samemu, lub przynieś je do najbliższego Urzędu Morskiego.

Urząd Morski w Gdyni: 58 620 99 11
Urząd Morski w Sopotnie: 91 444 34 00
Urząd Morski w Słupsku: 99 847 42 58

WNIOSKI Z PROJEKTU

W świetle wyników akcji pilotażowych przeprowadzonych na morzu latem 2011 r. oraz na podstawie danych z publikacji międzynarodowych, należy przyjąć, że wpływ sieci widm na komercyjnie poławiane w Bałtyku gatunki ryb jest istotny ze względów ekonomicznych i biologicznych.

Biorąc pod uwagę oszacowane w ramach niniejszego raportu ilości sieci (nety i włoki) traconych corocznie na łowiskach bałtyckich, nie ma wątpliwości, co do konieczności podejmowania dalszych, zakrojonych na szeroką skalę działań ukierunkowanych na minimalizację tego zjawiska.

Dziękuję za uwagę

www.wwf.pl

Piotr Prędko

BalticSea2020

The Ghost fishing pilot project was funded by Baltic Sea 2020
Projekt finansowany przez fundację Baltic Sea 2020

- **wzmocnienie egzekwowania przepisów** dotyczących oznaczania narzędzi połowowych i raportowania ich utraty;
- **wprowadzenie oznaczania narzędzi połowowych** w celu zapobiegania kradzieży;
- stosowanie najnowszych rozwiązań z dziedziny elektroniki pokładowej w celu prowadzenia na statkach rybackich **dokładnej i bezpiecznej nawigacji** oraz upowszechnianie informacji o pozycjach przeszkód podwodnych;
- **zapewnienie możliwości odbioru** złomu sieciowego w portach i przystaniach rybackich bez ponoszenia dodatkowych kosztów przez armatorów statków
- **podniesienie atrakcyjności odzyskiwania i dostarczania do punktów odbioru** wszelkiego rodzaju obcych dla środowiska morskiego obiektów i przedmiotów poprzez organizowanie akcji zbierania, czyszczenia i porządkowania wybrzeży, nie tylko na zasadzie wolontariatu, ale i z zastosowaniem motywacji finansowej;

- **wzmocnienie przestrzegania norm ilości narzędzi połowowych dla danej wielkości statków** rybackich i wdrażanie optymalnych metod zbrojenia włóczonych narzędzi połowowych przeznaczonych do pracy na ciężkich gruntach;
- rozwijanie technologii materiałowych ukierunkowanych na wdrażanie elementów narzędzi połowowych wykonanych z **substancji podlegających degradacji biologicznej**;
- **informowanie innych użytkowników wód morskich o obszarach, na których prowadzone są połowy** i szkolenie rybaków w zakresie zagrożeń dla ich narzędzi połowowych ze strony innych użytkowników;
- **wdrażanie innowacyjnych technologii odnajdowania** zagubionych narzędzi połowowych;
- **rozwijanie programów odzyskiwania utraconych narzędzi połowowych** obejmujących działania na morzu z wykorzystaniem statków rybackich pozostających bez zatrudnienia;

- **rozwój technologii składowania i recyklingu;**
- **rozwój programów uświadamiających i kształcących,** skierowanych zwłaszcza do przyszłych użytkowników morza;
- **prowadzenie w sposób skoordynowany i spójny działań** różnych organów administracyjnych, instytucji naukowych, akademickich i oświatowych, organizacji pozarządowych oraz konsultacji eksperckich – na szczeblu krajowym i regionalnym – ukierunkowanych na **ograniczenie wpływu sieci widm i innych zanieczyszczeń na środowisko morskie.**